

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio XIII. In quibus differat Jus Canonicum à Jure Civili circa Rescripta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

REGULA I.

Gratis exequenda sunt Rescripta. C. 16. De Vit. & Hon. C. 1. Sess. XXI. C. 5. Sess. XXII. C. 4. Sess. XXIV. CONC. TRID.

Nota circa hunc Articulum, quod Executori licet pro labore aliquid moderatum accipere, nisi Impe- trans sit pauper, vel deputatos ad hoc redditus aliunde habeat Executor.

REGULA II.

Non est omittenda Rescriptorum executio sine rationabili causâ, istaque exponenda est Summo Pontifici. C. 5. De Rescr. C. 34. De Prab. Hinc ratione frivola Exceptionis Executor non debet interloqui *ibid.*

REGULA III.

Injusti Rescripti suspendenda est executio, donec melius instructus Pontifex quid fieri velit, responderit. *ibid.*

REGULA IV.

Apostolica de conferendo alicui Beneficio Rescripta, si Sede vacante, Capitulo directâ executioni non fuerint mandata, ex eo quod Beneficiorum Collatio ad Episcopum spectat, ab isto exequenda sunt, ubi confirmatus est. C. 6. De Rescript.

Non est inutilis ista Regula, licet Mandata Apostolica exoleverint, cum ad Indulta Graduatorum, aliave familia, quæ in usu sunt, applicari possit.

REGULA V.

Processus factus, non servatâ Rescripti Formâ, est ipso Jure irritus; factus verò ex Rescripto subreptitio, est irritandus. C. 22. De Rescript. C. 21. 32. De Deleg. C. 19. De Restit. Spoliat. Nota obiter, non servare Rescripti Formam & Rescripti Fines excedere, unum & idem esse, ac proinde Capita, quæ ad istud spectant, ad aliud pertinere, ideòque hic simul omnia collecta esse.

REGULA VI.

In Rescripti executione, Mandantis intentio est attendenda. C. 36. 38. De Prab.

REGULA VII.

Lata ex Rescripto Sententiæ executio suspendenda est, cum dubitatur de Jurisdictione illam Demandantis, idque, donec dubitandi locus tollatur. C. 24. EODEM TIT.

REGULA VIII.

Cum Rescripto, quo Excommunicatori injungitur, ut injustè Excommunicatum absolvat, Judices deputantur ad illud exequendum posito, quod ille non pareat, ad istos cognitio demandatur C. 44. Eod. TIT.

REGULA IX.

Rescriptum, suppressâ veritate, vel expressâ falsitate, bonâ fide obtentum, exequendum non est juxtâ Formam, quam præ se fert, sed juxtâ Formam Communem. C. 20. De Rescript. C. 11. De Deleg. in 1. Collect.

REGULA X.

Rescriptum, quod alios tangit, quàm eos, propter quos datur, non est exequendum, nisi prius vocatis & auditis aliis omnibus, quorum interest. C. 17. De Maj. & Obed.

REGULA XI.

Insufficiens est Rescripti executio, cum è Duobus, quæ æqualiter mandat, unum dumtaxat adimpletur C. 19. De Rest. Spol.

REGULA XII.

Nullus tenetur Rescriptum exequi, si absque Scandalo id fieri nequeat. Idem dicendum, si cesset Mandati causa C. 6. De Prab. C. 30. De Prab. in VI.

REGULA XIII.

In Galliâ Papæ Rescripta absque Patentibus Regis Litteris non sunt exequenda; illis exceptis, quæ Forum Internum respiciunt.

RATIO. Eo in Regno habetur Papa tanquam Princeps Externus, cujus Litteræ Executioni non mandatur absque Pareatis, vel Cautio hæc adhibetur, ne Ecclesiæ Gallicanæ Privilegia, vel Regni Jura incantè violentur. PITHOËUS in Comment. sup. Libert. Eccles. Gallic. C. 44. FEVRETUS Tom. 1. p. 19. n. 10.

REGULA XIV.

In eodem Regno, si Papa jubeat in Rescripto, ut autoritate Apostolicâ procedatur, vel non admittitur tale Rescriptum ob istam Clausulam; vel, si admittitur Clausula, habetur pro non scriptâ.

Excienda sunt Rescripta Attributionaria quæ, aliâ autoritate, quàm Apostolicâ, executioni mandari nequeunt.

SECTIO XIII.

In quibus differat Jus CANONICUM à JURE CIVILI circa RESCRIPTA.

REGULA.

Non aliâ notandæ veniunt differentiæ hujus generis, quàm istæ.

I. **Jure Civili**, si Clausula (*si Preces veritate nitantur*) omittatur, Rescriptum est nullum: **Jure Canonico** subintelligitur, ideòque illius omisso non annullat Rescriptum. GONZALEZ in C. 2. De Rescriptis n. 18. & FLORENS in TIT. De Rescript. subministrant, quæ hic de Jure Civili dicuntur, quæque adjiciuntur. Cætera, quæ de Canonico, patent ex dictis, quibus adde quæ extant apud GRATIANUM in §. Rescripta CAUS. XXV. QUÆST. II. ubi colligit Leges, quæ declarant irrita Rescripta, in quibus deest Clausula (*Si Preces &c.*)

II. **Jure Civili** Rescripta Justitiæ perpetuò durant, si Jus Commune contineant; Rescripta Gratiaæ anno finiuntur **Jure verò Canonico**, Rescripta Justitiæ finiuntur anno, si dolo vel negligentia intra illum non fuerint executioni data; finiuntur etiam morte Concedentis, si res sit adhuc integra; Rescripta Gratiaæ non expirant morte Concedentis, licet res sit adhuc integra, Quod patet ex eo, quod à Successore revocari soleant, quando vult, ut effectu suo careant, sive Lites, sive Gratias respiciant. C. 16. CAUS. XXV. QUÆST. II. ex Theodosio & Valentiniano.

III. **Jure Civili** Rescripta subreptitia irrita sunt; **Jure Canonico** sunt tantum irritanda, si Lites tangant.

IV. **Jure Civili** Mendax Precator à Judice puniendus est, **Jure Canonico** non iterum. FLORENS p. 82. 1. Part.

CAPUT III.

Appendix ad Tractatum de Rescriptis, in qua comparantur Gratiaæ Expectativaæ Apostolicae cum Expectativis Usu receptis in Galliâ.

Gratiaæ Expectativaæ Apostolicae, quæ etiam Mandata Apostolica vocantur solent, maximam connexionem